

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ І НАУКИ В ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Сердюк Н.А.

(голова Київської міської організації «Асоціація українських правників», кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права факультету економіки і права Київського національного лінгвістичного університету)

Анотація. Стаття присвячена теоретико-правовому аналізу відродженню духовності, яку необхідно починати з розвитку національної освіти. Сама система освіти на Україні повинна в прискореному порядку створити набір істинних знань на основі найсучасніших досягнень науки, а в їх основі повинні лежати знання наших предків, що дозволили їм вижити в суворих умовах минулих століть. Автор акцентує увагу, що якість життя залежить від матеріальних умов приблизно на третину, а на дві третини – від духовних та інтелектуальних факторів: високих ідеалів, відчуття свободи і справедливості, якості освіти, залучення до культури та інші. Визначено, що пріоритетним напрямком соціальної держави у формуванні промислово-технологічного потенціалу є створення потужної науково-дослідної бази.

Ключові слова: соціальна рівність, національна освіта, система освіти в Україні, вищі навчальні заклади, фінансування освіти

Annotation. Social may be state that in its development has reached a certain level, and, above all, overcame social stratification of society, "lost" needy population.

Quality of life depends on the material conditions, and also from spiritual and intellectual factors: high ideals, a sense of freedom and justice, quality of education, acculturation and others.

The revival of spirituality must begin with the development of national education, and the education system in Ukraine shall as soon as possible a set of true knowledge, which is based on the latest achievements of science. And they are based on knowledge of our ancestors, which allowed them to survive in the harsh conditions of past centuries.

For this purpose, we need to to introduce segregation of boys and girls due to the prevailing situation in society of violence, physical and informational dictates of tyranny.

In educational establishments of higher education should be a powerful experimental base of scientific research combined with pilot production. So the way higher education - is the transformation of universities in industrial parks (manufacturing high technology), technical and scientific city (research centers and manufacturing high technology areas where there is a social and recreation).

Our young people getting education, leaving the country *in search of a better* life, traveling abroad. Attached by us the money in training professionals working in other states. We do not expect compensation costs for "free" training smart our heads when leaving their work to other countries, to create fund education funding through the sale of our intellectual resources. Although it is a problem of global importance.

The creation of jobs and a worthy wages - a guarantee that young people will work at home, although it is not the entire list of the factors that attracted people to live in a particular place, also important infrastructure items, communications, recreation. This is one of the main goals state that protects its resources, and especially intellectual, which is the basis for future development of the country and nation.

Spirituality of nation in education seen in relation to the organization of its education system, its availability and quality, the ability to receive it for life, thus continuously improving their knowledge base, which is the basis of actions of society, providing it development.

The priority direction of the welfare state in the formation of industrial and technological potential is creation a strong research base.

First, it is one of the areas where you can create many new jobs, bringing the state a significant profit. Secondly, this environmentally friendly workplaces that do not harm the environment. Third, those jobs, develop the intellect of the nation. Fourth, this production, allowing save significant natural resources needed to future generations. Fifth, it is an attractive job for young people, the results of which they could be proud, as national achievements. Ukraine still has considerable potential scientific research that allows for a short period of time within 5-7 years to provide a significant improvement of life materially and culturally and turn the country into a blooming garden.

Keywords: social equality, national education, the education system in Ukraine, universities, education funding

У сучасних конституціях багатьох країн продекларовано, що вони (держави) є соціальними. Єдиної думки щодо визначення терміну “соціальна держава” на сьогодні не існує. В основному, всі визначення цього поняття ґрунтуються на проведенні державою соціальної політики та виконанні соціальних функцій. Але, необхідно визнати, коли на

певному етапі свого існування держава лише проводить соціальну політику, то вона ще не є соціальною. Соціальною може бути держава, яка в своєму розвитку вже досягла певного рівня і, в першу чергу, поборолася соціальне розшарування суспільства, “позбулася” нужденних верств населення.

В більшості випадків, науковці наголошують на сутнісних характеристиках соціальної держави, говорячи, про соціальну допомогу “нужденним верствам населення” [1, 78; 2, 8], гарантуванні “кожному прожитковий мінімум для гідного існування” [3, 54-55], про “оподаткування для здійснення виплат... бідним у формі виплат на основі перевірки матеріального стану...” [4, 7-8]. Але, за наявності таких верств населення, не можна говорити про державу, як про соціальну. Така держава тільки-но стала на шлях побудови соціальної держави. Тому, соціальною держава може бути, тоді коли вона виконає основні завдання і функції соціальної держави, а її населення буде мати встановлений державою належний соціальний захист.

Проблемами побудови соціальної держави, співвідношення соціальної та правової держав займаються вчені різних країн серед яких Барр Н., Берг А., Б'юкенен Дж., Головащенко О., Данич О., В. Костицький, Мілецький В., Панкевич О., Севрюков Д., Сіленко А., Скрипнюк О., Феррер М., Халс М., Хіндрікс Дж., Хома Н., Шульженко Ф., Якубенко В.

Істинно соціальна держава – це держава, де соціальна політика спрямована на задоволення інтересів народу не за залишковим принципом, а як головний обов'язок влади. Що б в житті не трапилося, ніхто не повинен опинитися в принижуючій бідності. Всім повинні бути надані умови гідного існування. З цією метою з громадських фондів безкоштовно задовольняються базові життєві потреби, забезпечуючи гарантії справедливої соціальної рівності. Одночасно кожній людині надається свобода підвищення індивідуального благополуччя за рахунок власної праці. Тим самим, гарантується справедливість соціальної диференціації, стимулюючої дух творчого змагання.

Якість життя залежить від матеріальних умов приблизно на третину, а на дві третини – від духовних та інтелектуальних факторів: високих ідеалів, відчуття свободи і справедливості, якості освіти, залучення до культури та інш. І не завжди вони йдуть паралельно. Щоб бути інструментом політичного управління, якість життя повинна мати чіткі показники. Такими є найважливіші людські цінності (виражені в статистичних індикаторах): – саме життя (його тривалість); – відтворення роду (народжуваність); – наявність сенсу життя (крайній ступінь безвихіддя – самогубства); – доброта відносин між людьми (крайній ступінь нелюдності – вбивства); – справедливість розподілу власності (індикатор несправедливості – грабежі, розбої) та ін. [5, 18]

Відродження духовності необхідно починати з розвитку національної освіти, сама система освіти в Україні повинна в прискореному порядку створити набір істинних знань на основі найсучасніших досягнень науки, а в їх основі повинні лежати знання наших предків, що дозволили їм вижити в суворих умовах минулих століть. Водночас, освіта є складовою частиною духовності людини і від її рівня залежить якість людських ресурсів тієї чи іншої держави. У добу інформаційних технологій неможливо бути цивілізованою державою без наявності освітнього комплексу, покликаного здійснювати високоефективну підготовку громадян. Система освіти, як складова частина духовності, повинна вирішувати завдання, пов'язані із забезпеченням систематизації знань, створенням навчальної літератури, розробкою методики викладання, підготовкою викладацького складу та забезпеченням матеріальної бази процесу навчання. Крім цього, необхідно займатися підготовкою наукових кадрів та перепідготовкою фахівців, які отримали освіту, щоб нація не відставала від рівня цивілізаційних знань, які постійно збагачуються. Для обміну науковою інформацією необхідно проводити конференції, симпозіуми, виставки і брати участь в них, публікувати праці з науковим дослідженням вітчизняних вчених і переводити зарубіжних авторів, практикувати творчий обмін

фахівцями з іншими країнами. По-перше, це піднімає імідж країни, а по-друге, дає можливість знайомитися з передовими знаннями.

Необхідно активно переходити на нові технології в освіті. Вона повинна набути рис індустріальності. Школи варто перетворити на центри, подібні Артеку, які повинні розташовуватися і національних парках або заповідних зонах. У таких центрах можна здійснити концентрацію сучасних технічних засобів, чого не дозволяють зробити наші школи-маломірки, стиснуті житловими і виробничими кварталами. У центрах є можливість розмістити зали (лекційні, комп'ютерні, танцювальні, технічні...) та ефективно їх використовувати. З'являється можливість здійснення технічної підготовки хлопців основам моделювання та технічної творчості, де знайдеться місце картингу та автомобілям, тирам, басейнам, авіатехніці (планери, легкі літаки), кінного спорту, радіоелектроніці, маршрутами по виживанню і т.п. У таких центрах повинні працювати не лише педагоги, а й вихователі з позакласної роботи, медики, інженери і фахівці різних напрямків діяльності – це ціла індустрія виховання підростаючого покоління. Сьогодні ми про таке виховання і навчання взагалі не говоримо. Ми повинні піклуватися про майбутнє нашої країни, про наших дітей. Саме вони продовжать будувати соціальну державу, основу, якої в наших силах закласти вже сьогодні тим самим забезпечивши собі гідну старість.

У підготовці людських ресурсів слід виділити ряд етапів: дошкільний період, шкільний, професійно-технічне навчання, спеціально-технічне, вища освіта, наукова підготовка, перепідготовка. Викладання необхідно здійснювати в потужних індустріальних центрах нового типу, оснащених матеріально-технічною базою з новітніх зразків, де учень міг би ознайомитися зі складними технічними засобами, активно відпочивати і розвиватися, отримувати якісне харчування, форму для занять і перебувати під наглядом лікарів і фахівців. Необхідно розробити нормативи оснащення таких центрів матеріальною базою, яка повинна оновлюватися при моральному старінні її елементів.

Слід ввести роздільне навчання хлопчиків і дівчаток у силу сформованої в суспільстві обстановки насильства, фізичного диктату та інформаційного свавілля. Це створить між ними певну дистанцію, що усуне фізичну взаємодію і виникнення конфліктних ситуацій. Це буде виховувати у дітей та підлітків загальноприйняті норми моралі й відповідне ставлення – повагу до особистості та гідності один одного. Роздільне навчання було скасовано більшовиками.

Намагаючись зрівняти у правах чоловіків і жінок, вони не врахували, в першу чергу, фізіологічні особливості обох статей, що призвело до багатьох проблем зі здоров'ям і успішності у навчанні.[6]

У вищих навчальних закладах повинна бути потужна експериментальна база наукових досліджень, об'єднана з дослідним виробництвом. Ці установи повинні стати технопарками, де функціонують виробництва, і техноцентрами, де студенти не тільки працюють, а й повноцінно живуть. Традиційне сидіння за лекційними столами сьогодні втрачає свій сенс, коли існують інформаційні системи передачі знань, але знання без практики залишаються мертвим вантажем, оскільки практика – критерій істини. Тому, шлях вищої освіти – це перетворення вузів в технопарки (виробництва високих технологій), технічні і наукові міста (наукові центри та виробництва високих технологій, де є зони соціальної сфери та відпочинку). Таке переоснащення має стати метою інвестиційних програм держави, яка намагається реанімувати діюче виробництво, що не має того ефекту, який досягається при фінансуванні розвитку освіти і науки. Це десятки тисяч робочих місць, це високі технології, це престиж і імідж країни, це молода еліта нації, її майбутнє.

Наша молодь, отримуючи освіту, залишає країну у пошуках кращої долі, виїжджаючи за кордон. Вкладені нами гроші в навчання фахівців працюють на інші держави. Ми не передбачаємо компенсації затрат за “безкоштовну” підготовку наших

розумних голів при від'їзді їх на роботу в інші країни, щоб формувати фонд фінансування освіти за рахунок продажу наших інтелектуальних ресурсів. Хоча це проблема світового значення, але розвинені країни мовчать про це, адже їх такий стан справ в умовах ринкової економіки влаштовує. Тому створення робочих місць і гідна заробітна плата – гарантія того, що молода людина залишиться працювати на батьківщині, хоча це не весь перелік факторів, який приваблює людину до життя в конкретному місці, важлива й інфраструктура побуту, комунікацій, відпочинку. Це одне з основних завдань держави, яка береже свої ресурси, а особливо, інтелектуальні, що є основою майбутнього розвитку країни і нації.

Без відповідного рівня освіти людина не в змозі належним чином усвідомлювати навколишній світ, вважати себе єдиною з ним і дбайливо ставитися до нього. Потенціал духовності без належної освіти не може розквітнути і залишається недорозвиненою дитиною, що завжди викликає співчуття. У нашій країні в цьому становищі знаходиться вся нація, освіта переходить на комерційну основу. Це прирікає молоде населення в умовах багаторічної економічної рецесії на малодосвідченість, нецтво, безкультур'я і бездуховність. Таке населення під впливом сил, які маніпулюють свідомістю, легко стає знаряддям руйнування державності і засад духовності нації. Отримання знань, участь в освітньому процесі має стати обов'язком кожного громадянина України. І оцінкою її якості буде не гаманець батьків, а демонстрація реальних здібностей молодій людині через участь її в практичних заходах, які будуть складовою частиною іспиту з перевірки її професійної зрілості на практиці. Оцінку цих здібностей буде здійснювати суспільство, оскільки фахівець буде включений в управління високопродуктивними потужними виробничими процесами, де будь-яка помилка може дорого обійтися суспільству, що використовує потужні енергоустановки, нанотехнології, генну інженерію, біотехнології та ін.

Духовність нації у сфері освіти проявляється у ставленні її до організації системи освіти, її доступності та якості, в можливості отримувати її протягом життя, тим самим безперервно удосконалюючи свою базу знань, які є основою дій соціуму, що забезпечують йому розвиток.

Важливим фактором суспільного розвитку є наука, яка сьогодні стала продуктивною силою. У розвинених державах витрачають значні кошти на розвиток науки. Це демонструє Австрія, скандинавські країни, Японія та ряд інших держав. Таке фінансування окупається сторицею. Наукові розробки дозволяють економити матеріальні ресурси, знижувати енергоємність продукції, впроваджувати у виробництво і побут нові, більш досконалі предмети, устаткування, агрегати, матеріали та енергоресурси. У науці знаходить своє покликання талановита молодь, яка, отримавши знання від старшого покоління, віддає їх на благо нації і сама примножує їх. Молодь розвинених країн не їде за кордон у пошуках кращої долі і свого прожитку. Ці держави проводять політику, яка дозволила їм позбутися шкідливих виробництв, вони вивезли їх в країни, що розвиваються, залишивши у себе інтелектуальні та екологічно чисті виробництва. В обмін за свою високотехнологічну продукцію вони отримують необхідні сировину, матеріали, енергоносії, інше. Ми ж відправляємо свій талановитий, освічений народ під землю за вугіллям, до доменів, що пашиють вогнем, до шкідливого хімічного виробництва і пишаємося цим.

Розвинений світ давно вже прийшов до високих технологій, створює робочі місця не у вигляді кіосків на торгових ринках, а в техноцентрах. Сьогодні світові відомі цілі міста – техноцентри в раніше відсталіх країнах, таких як Індія (Бенгалуру), Сінгапур, що спеціалізуються на випуску продукції по хай-тек технологіями. Ми ж, втрачаючи свій потенціал, продовжуємо пишатися своїми колишніми перемогами над нашими колишніми суперниками, що давно і далеко за своїм рівнем розвитку обігнали нас. Сьогодні вони здатні вільно скупити всі наші вцілілі ресурси. Деякі наші вчені ще зберігають потенціал своїх наукових шкіл, але передавати його нікому – молодь у науку не прагне, матеріальна

база застаріла, фінансування досліджень вкрай скорочено, науковий потенціал минулого застаріває. Науку намагаються перевести на комерційну основу. На жаль, багато хто не розуміє, що наука – це розвідка, а науковець не завжди має, а іноді і не може мати умови для створення чогось нового. Для проведення експериментів необхідні спеціально облаштовані лабораторії, ангари, аеродроми, полігони і т.п. та матеріли, які іноді звичайному науковцю недоступні оскільки вони соціально небезпечні (радіаційні ізотопи, бактеріологічні штампи та інш.) або дорогоцінні. Крім того, науковці можуть отримати негативний результат, а як відомо, для науки негативний результат – теж результат. Хоча і в негативних напрямках, з часом, знаходяться ефективні відкриття. Це можна порівняти зі звалищами відходів на великих підприємствах. Вчора це були відходи, сьогодні – цінна сировина.

Пріоритетним напрямком соціальної держави у формуванні промислово-технологічного потенціалу є створення потужної науково-дослідної бази. По-перше, це один з напрямків, де можна створити велику кількість нових робочих місць, що приносять державі вагомий прибуток. По-друге, це екологічно чисті робочі місця, які не приносять шкоди навколишньому середовищу. По-третє, ці робочі місця, розвивають інтелект нації. По-четверте, це виробництва, що дозволяють економити значні природні ресурси, необхідні наступним поколінням. По-п'яте, це приваблива робота для молоді, результатами якої вона може пишатися, як національними досягненнями. Україна на сьогоднішній день має значний потенціал наукових розробок, який дозволяє за короткий відрізок часу протягом 5-7 років, забезпечити суттєве підвищення рівня життя в матеріальному і культурному плані і перетворити країну на квітучий сад. [7]

Науково-технічні досягнення дозволять скоротити тривалість робочого дня, про скорочення якого з часів більшовиків жодна влада не говорила. Це ж дозволить знизити вік виходу громадян на пенсію, який нещодавно був підвищений нашою владою.

Уважне ставлення до науки, розуміння її ролі в розвитку суспільства, її значення для майбутнього, говорить про духовність нації. Впровадження наукових досягнень у виробництво звільняє людину від рутинної роботи, важкої фізичної і тупої розумової праці, вивільняє час для пізнання світу, його законів, формує шанобливе ставлення до нього, як до нашого спільного дому, часткою якого є ми самі. Наука – один із шляхів розвитку тріади нашої духовності (знань, моралі, совісті). Сьогоднішнє ставлення до неї в державі говорить про нерозуміння її ролі для розвитку духовності суспільства і визначає рівень бездуховності нашої “еліти” (управлінців), покликаної, за великим рахунком, вести народ до зірок, бути його провідником до нового життя. Цю роль можуть виконувати мудрі люди, які мають знання і життєвий досвід, які виховали дітей і онуків, які розуміють і відчувають життя. Еліта отримує свої посади від народу за свій творчий потенціал, що проявляється у творенні культурно-інтелектуальних цінностей, що переходять наступним поколінням, адже еліта є елементом, що формує суспільство, а не самовдоволенням самозванцем, що все підгрибає під себе, не продукує нічого нового, прогресивного, що просуває націю вперед.

Духовність нації і держави у сфері науки визначається у ставленні суспільства до організації процесу пізнання нових таємниць існуючого світу і використання їх для блага громадян, в системі навчання цим знанням молодого покоління.

Як було сказано вище, еліта – це частина суспільства, яка представлена індивідуумами, здатними продукувати і створювати цінності інтелектуального, духовного і матеріального плану, вічні в часі. Цими цінностями користується покоління за поколінням, і вони не втрачають своєї значущості для нації і представляють цінність для міжнародного співтовариства. Нація може ефективно розвиватися лише за наявності в ній достатньої кількості еліти (мудреців), що досягає критичної маси на трьох рівнях соціуму, які займаються трьома сферами знань: філософією (сферою загальних знань); технікою і технологіями; управлінням суспільства. Знання формують у свідомості членів суспільства ментальний план, де проявляють уявлення про конструкції держави, створюють

віртуальну модель цільових установок – образи майбутнього стану суспільної моделі і образи елементів її складових, визначають принципи життєдіяльності, що забезпечують її рух до встановленої мети. Еліта повинна мати знання про три сфери людського буття – світобудову, природу, суспільство і людину. Першою сферою є сфера загальнолюдських знань про наше буття – сфера філософських, релігійних знань, які основна маса соціуму отримує від вчителів у вигляді філософських, релігійних, езотеричних концепцій і учень. Ці знання говорять про пронизуючу світобудову, що підпорядковується певним законам, що властиві як людині, так і суспільству.

У другій сфері повинні знаходитися представники професійних, галузевих знань – “творці реальності” (вчені та спеціалісти практики вищої кваліфікації, які продукують знання загальносвітового рівня у галузевій і фундаментальній науці). У третій сфері повинні працювати “координатори” – досвідчені фахівці, що розбираються у функціонуванні суспільного механізму. Вони працюють сьогодні не тільки в органах державного управління, що забезпечують взаємодію ресурсного потенціалу всіх галузей, але й представниками постійно зростаючої кількості малих соціальних систем (громадських організацій). Інтеграція їх взаємодій дозволить досягати оптимального народногосподарського результату в інтересах усіх членів суспільства. Духовне життя нашого суспільства зараз, жодним чином, не регулюється, область цих знань не сформована. Це підтверджується наявністю всіляких шкіл, академій, центрів, клубів, що вивчають психіку, свідомість і можливості людини. Цю науку нам ще належить створити, користуючись при цьому знаннями наших предків, відновлюючи їх по крупицях.

Система державного управління повинна бути здатною матеріально (об’єктно) та інтелектуально (суб’єктно) служити об’єднанню та згуртуванню нації в єдиний організм, який рухається до поставленої мети, який в кожний наступний період стає все більш розвиненим і функціональним. Під розвиненістю і функціональністю нації мається на увазі зростання за певний відрізок часу її духовності, професійних здібностей і навичок, наукових знань, збільшення матеріального комплексу і його можливостей в більш короткі терміни вирішувати більш складні завдання, тобто створювати більш досконалі конструкції рукотворного середовища з підвищеною функціональністю, потрібною суспільству.

Отже, перетворення, що назрівають у суспільстві, вимагають матеріального забезпечення нових процесів, які все більше будуть заявляти про себе. Основним пріоритетом держави, що взяла за основу свого розвитку ідеї соціальної держави, має стати освіта і виховання громадян, які набувають в ході цього процесу здатність до наукового мислення, що забезпечує подальший розвиток суспільства. Тільки громадяни, озброєні знаннями, можуть створювати ефективні системи виробництва і соціальної взаємодії, як цілісні комплекси з зумовленими, передбачуваними причинно-наслідковими результатами.

У цьому випадку перед державою, як інститутом регулювання суспільних відносин та розвитку, постає завдання щодо створення ефективної системи освіти і науки, що забезпечує виховання мислення громадян в устремлінні до творчих процесів творення, заснованих на конструктивній і спільній їх взаємодії.

Список використаних джерел

1. Севрюков Д.Г. Еволюція соціальної держави в Західній Європі: історико-теоретичні аспекти: монографія / Д. Г. Севрюков. – К.: “Талком”, 2014. – 422.
2. Батура Н. Ю. Політичні передумови та чинники становлення соціальної держави : автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.01 / Наталія Юріївна Батура. – К. Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – К., 2009. – 20 с.
3. Панкевич О. З. Соціальна держава: поняття та загальнотеоретична характеристика: дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Олег Зіновійович Панкевич. – ЛНУ імені Івана Франка. – Львів, 2003. – 182 с.
4. Buchanan J. The Political Economy of the welfare State / The Industrial Institute for Economic and Social Research. – Stockholm. 1988. – 30 p.
5. Гундаров И. А. Социогуманизм для союзного государства – основа демографического возрождения Беларуси и России // Социальное знание и проблемы консолидации белорусского общества :

материалы междунар. науч.-практ. конф.; г. Минск, 17–18 ноября 2011 г. / ред. кол.: Котляров И.В. (гл. ред.) и др.; НАН Беларуси, Ин-т социологии НАН Беларуси. – Минск : Право и экономика, 2011. – С. 16-20.

6. Иванов О. Розподільне навчання хлопчиків і дівчаток. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://megasite.in.ua/41590-rozdilne-navchannya-hlopchikiv-i-divchatok.html>

7. Письмак В. П. Региональные аспекты специального режима инвестирования: теория и практика, проблемы и решения. – Донецк.: Изд-во “Донецчина”, 2000. – 255 с.

УДК 340.12

СОЦІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ ЯК СКЛАДОВОЇ СУДОУСТРОЮ

Сидор В.Д.

*(доктор юридичних наук, професор Чернівецького юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»)*

Факас І.Б.

*(кандидат юридичних наук, доцент, Чернівецького юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»)*

Анотація. Досліджено підходи до реформування системи господарських судів як складової судуоустрою України. Аналізуються соціологічне розуміння права, держави та суспільства, методологічні підстави поглядів Євгена Ерліха. Автори обґрунтовують можливість застосування соціологічного підходу до вирішення даної проблеми.

Ключові слова: соціологія права, Є. Ерліх, судова реформа, господарські суди.

Аннотация. Исследованы подходы к реформированию системы хозяйственных судов как составляющей судуоустройства Украины. Анализируются социологическое понимание права, государства и общества, методологические основания взглядов Евгения Эрлиха. Авторы обосновывают возможность применения социологического подхода к решению данной проблемы.

Ключевые слова: социология права, Е. Эрлих, судебная реформа, хозяйственные суды.

Sydor V.D., Fakas I.B. The sociological approach to reforming the system of commercial courts as part of the judicial system

Annotation. Researched approaches to reforming the system of commercial courts as part of the judicial system of Ukraine. Analyzes the sociological understanding of law, state and society, methodological grounds Eugene Ehrlich views. The authors justify the possibility of a sociological approach to solving this problem.

Key words: sociology of law, E. Ehrlich, judicial reform, economic courts.

Сучасна наука про суспільство, соціологія, розглядає право як функцію суспільства. Вона не може обмежуватися вивченням лише правового положення. Вона повинна розглядати все право в його соціальних стосунках й умістити правове положення в цю соціальну структуру. Через це передумовою є якнайширше знання про всю структуру суспільства, всі його інституції, й не лише ті, які врегульовані законами [1, с.167].

Постановка проблеми. Необхідність застосування соціологічного підходу викликана тим, що система господарських судів, як складова судової системи, не в змозі завжди відповідати суспільним потребам. Неможливо досягти досконалості судової системи, оскільки через певний час вона може не відповідати суспільним відносинам, які стрімко розвиваються.

Ступінь наукової розробки. Родоначалником соціологічного підходу в розумінні права є всесвітньо відомий, видатний вчений-юрист – Євген Ерліх. Можливості використання соціологічного підходу Євгена Ерліха до здійснення правосуддя досліджувались в працях М.В. Антонова, В.С. Бігуна, А.А. Бутирського, О.Г. Кобан, В. П. Марчука, А.В. Федіної, О.К. Черновського та ін.

Метою статті є дослідження підходів до реформування системи господарських судів як складової судуоустрою України та можливість застосування соціологічного підходу до вирішення даної проблеми.

Виклад основного матеріалу